

Innhold:

2, 3, 4, 34 LEDER - REDAKSJONELT

5 Nytt fra foreningene
Stavanger Geologiforening med egen mineralsti

8 MOSSEMESSA I SEPTEMBER

12 LITT MER OM NORGES 14. METEORITT

14 VERD ET BESØK:

16 ØGLEGRAVERNE 2007

23 ..... ØGLER

23 STEIN OG USTEIN I DAGLIGSKRIFT

24 GLIMT FRA EIDSFOSSTREFFET I JULI

26 UT PÅ TUR - BLOD, SVETTE OG
.....GLEDE

27-30 GEOLOGIENS DAG 2007

31 NAGS-NYTT

32 ET NYFUNN AV FENAKITT I
BJØNNDALEN BRUK.

34 NESTE STEIN:

Gjesteleder:

*Rune S. Selbekk, Jørn Hurum, Jon Lønnve
Naturhistorisk museum
Universitetet i Oslo*

*EN STEINSAMLER VARER IKKE
EVIG, MEN DET KAN KANSKJE
SAMLINGEN*

Hvem husker ikke hva som skjedde med samlingen til Ingemar Johansson for noen år siden (2000-2001). Han hadde en samling bestående av ca 3000 ulike stuffer. En tysk oppkjøper av samlingen kastet store deler av den på en slik måte at stuff og etikett ikke fulgte hverandre. Regelrett vandalisme av et langt livsverk. Er dette noe som kan skje din samling?

DOKUMENTASJON AV SAMLINGEN

Mange samlere har alt i hodet om hvor og når en stuff i samlingen er funnet, men er det noen andre som sitter inne med samme kunnskapen? Samlingen blir ofte verdiløs hvis den ikke er skikkelig dokumentert med hvor prøvene er funnet. En samling uten etiketter eller annen dokumentasjon representerer ikke noe annet enn en vakker steinhaus.

Generelt sett så er det også viktig at en lager en så god beskrivelse med bilder og tegninger som mulig i en egen rapport om hvor eksepsjonelle eller sjeldne og rare mineralene/fossilene er funnet. Dette er en ting de fleste av oss synder mot, ofte på grunn av uvitenhet. Noen velger å merke stuffen med bare et nummer som refererer til en database, mens andre har etiketter som følger hver stuff. Skikkelig merking og katalogisering utgjør viktig informasjon som andre i ettertid kan bruke. Dette gjør samlingen verdi-

Forsiden: Her er det en kvadratедderkopp (Araneus quadratus), en gravid sådan som er ute på tur. Og som vi ser. Den blir ganske kolossal, når den skal legge sine inntil 1000 egg på sensommeren. Hun her var nok litt seint ute, bildet er tatt i begynnelsen av oktober. Denne edderkopp har en karakteristisk farvetegning, med fire lyse pletter, men den kan ha alle mulige farver. Farven tilpasses edderkoppens omgivelser, og den kan skifte farge i løpet av et par dager, hvis den skifter oppholdssted. Kalsitten ble for fotografen mindre interessant. Den er da bare en ordinær stuff fra Røstetunnelen, Grua, Hadeland, Norge. Og ingen av enkeltkrystallene er større enn edderkopp som var ca. 3 cm i omkrets. Foto: ghw

full både økonomisk og vitenskapelig. Godt etiketterte samlinger kan dokumentere viktig historie på flere måter. For eksempel når en gruvegang eller vei går gjennom en mineralisering, eller hvilke mineraler som krystalliserte først og sist i en pegmatitt. Fossiler trenger samme type nøye dokumentasjon, for eksempel om den blir funnet underst eller øverst i en lagrekke ved en veiskjæring. Tenk bare på hvor mange lokaliteter som kun er tilgjengelig et kort stund i forbindelse med anleggsvirksomhet.

VERDIEN AV EN SAMLING

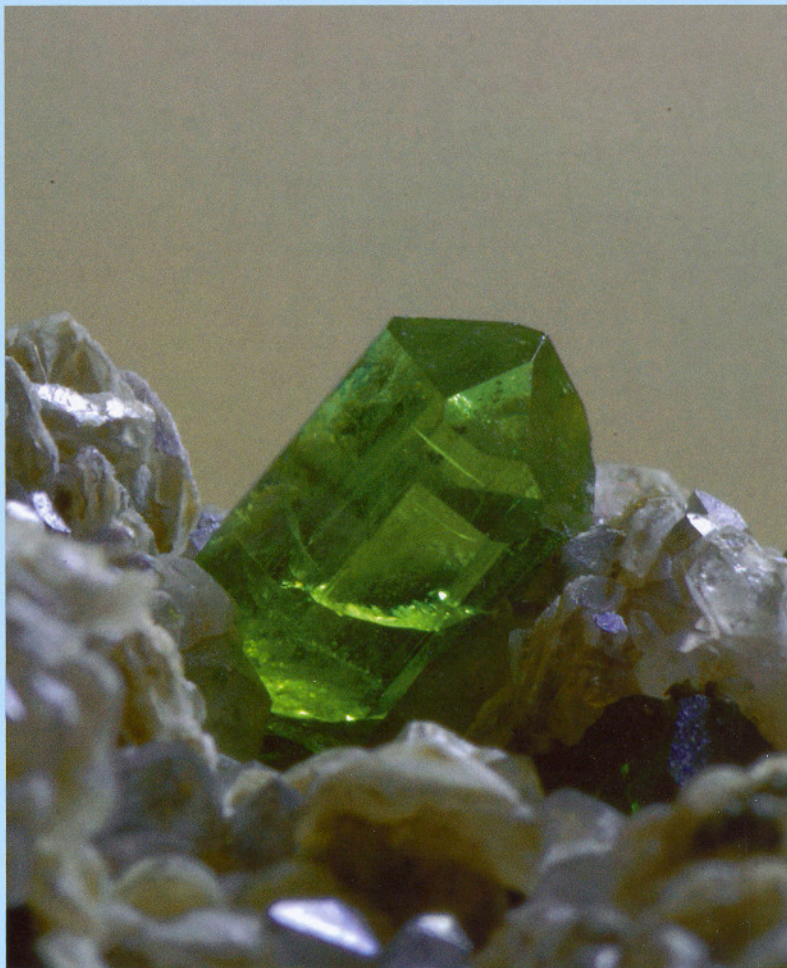
En del samlere og kanskje spesielt ens etterlatte tror ofte at samlingen har en mye høyere verdi enn hva den virkelig har. De fleste blir skuffet når en ser hvor lite en får inn, fordi opplevelser og personlige historier ikke kan måles i penger. Mineralsamlinger er generelt "tungt omsettelige", og vil en ha "riktig" pris for den så kan det ta flere år og selge den.

MUSEETS ROLLE

Hele bakgrunnen for disse skribleriene er spørsmål fra flere samlere om Naturhistorisk museum/ Geologisk museum er interessert i å motta prøver og samlinger. Svaret er JA så lenge vi har kapasitet til det. Kravet er at samlingen må være merket/dokumentert med lokalitet hvor prøven er funnet og helst hva slags mineral eller fossil det dreier seg om.

Som museum er vi ikke i stand til å ta vare på absolutt alt materiale som kommer inn. Mye vil være dubletter som allerede eksisterer i samlingen. Vi må derfor ta et forbehold om at museet kan "resirkulere" prøver via GMV (Geologisk museums venner) og Palvenn (Palentologisk museums venner) slik at vi får inn nye midler til å kjøpe inn andre prøver som er på museets ønskeliste. De statlige bevilgningene er minimale, og som museum er vi avhengig av venneforeningene har materiale til

En oppfølger til Pete J. Dunns "Når du ikke samler lenger" i STEIN nr.1 2006.

Apatitt fra Holmestrand (6 mm). En av ca 50 stuffer som Jørn Hurum har donert til Geologisk Museum. Foto Per Aas.

salgs og skaffer midler til innkjøp av ønsket materiale. For eksempel så står GMV for opptil 80-90% av midlene til innkjøp av nye mineralprøver prøver pr i dag. Ved salg gjennom museets venneforeninger gir det muligheten for at nye samlere kan skaffe seg eldre materiale som ikke lenger er tilgjengelig på det vanlige markedet for en ok pris. Kan en stoff bli "resirkulert" på en bedre måte?

DONASJONER

Visste du at du også kan få skattefradrag for gaver til museet og Universitetet i Oslo som er verd mer enn 500 kr, med en øvre fradragsgrense på 12 000 kr (med forbehold om at forfatterne har forstått skatte-

Natrolitt fra Tvedalen (21 x 15 cm), som kommer til å bli plassert i systematikk monterer etter hvert. Gave fra Roy Lund. Foto Per Aas.

myndighetenes regler riktig). Så her har du muligheten til å slå flere fluer i en smekk. Donerer du en prøve som er så unik at den kommer til å ligge på utstilling for all tid på Geologisk museum så vil navnet ditt lyse mot besøkende til evig tid. Noe som barnebarna vil være stolt over eller?

I løpet av de siste månedene har museet mottatt donasjoner av over 75 mineral prøver fra forskjellige norske lokaliteter fra forskjellige samlere. Dette setter vi stor pris på! Spesielt fordi vi ønsker å stille ut mer norsk materiale. Vi ønsker også å hedre dem som donerer prøver ved å lage et eget monter med utstilling av de beste og mest interessante mineral- og fossilfunnene i løpet av året før prøven går inn i den permanente delen av samlingen.

INNKJØP

Museet har også noen midler til å kjøpe noen enkeltprøver og samlinger i løpet av året. Museet vil da ikke skrive på utstillingsetiketten hvem som har funnet eller solgt prøven, som ved donasjoner.

OPPSUMMERING

-Museet tar i mot enkeltstuffer og samlinger, men har da full råderett over disse. Spesielle klausuler som at prøven alltid må være utstilt eller at samlingen skal oppbevares separat og intakt godtar vi ikke.

Museet kjøper enkeltprøver og i noen tilfeller samlinger, dersom museets har økonomi til det.

Det viktigste for de fleste av oss er vel at fossil- og mineralstoffene fortsatt har et godt og langt liv den dagen vi selv legger inn årene. Ta gjerne kontakt hvis du har spørsmål i forbindelse med hvordan Geologisk museum vil ta vare på donerte prøver.

Til orientering:

Billedteksten til foto side 9, STEIN 1-07 var forfattet av redaksjonen. Ikke av forfatter eller fotograf.

Geir Henning Wiik er tilbake på redaktørkrakken. Han har foreløpig tatt på seg ansvaret for utgivelse av herværende utgave og den neste.